

Wstęp

Niniejszy tom zawiera teksty zainspirowane myślą i życiem dr. Krzysztofa Chodasewicza (1982–2016). Krzysztof Chodasewicz zmarł nagle w wieku niespełna 34 lat, pozostawiając rodzinę, przyjaciół, bliższych i dalszych znajomych. Pozostawił on także znaczący dorobek filozoficzny. Publikowane w tym tomie teksty są świadectwem, że osoba i dokonania Krzysztofa Chodasewicza wywarły znaczący wpływ na ich autorów w wymiarze zarówno teoretycznym, jak i osobistym.

Na tom składa się przede wszystkim siedem artykułów naukowych podejmujących zagadnienia bliskie filozoficznym zainteresowaniom Krzysztofa Chodasewicza. Andrzej Gecow przedstawia oryginalną, ale i zainspirowaną dyskusjami z Krzysztofem Chodasewiczem koncepcję życia, w której kluczowym pojęciem jest pojęcie informacji. Joanna Gęgotek rozważa kwestię, czy definicja życia potrzebna jest w badaniach paleontologicznych. Nawiązuje w ten sposób do głównego wątku filozoficznych dociekań Chodasewicza, którym były właśnie rozważania dotyczące definicji życia, jej różnych typów i funkcji (zastosowań). Michał Głowala rozważa kwestię relacji między życiem a umysłowością. Polemicznie odnosi się do biologicznego redukcjonizmu i w duchu Arystotelesa proponuje pluralistyczne (nieredukcyjnie) rozumienie życia w jego różnych formach. Nawiązuje przy tym do podejmowanych przez Chodasewicza rozważań na temat — znów — definicji życia oraz wielorakiej realizacji życia. Marek Łagosz podejmuje kwestię celowości w przyrodzie i próbuje wypracować stanowisko pośrednie między odrzucającą wszelką naturalną celowość (neo)darwinowską teorią ewolucji a postulującą istnienie nadprzyrodzonego Stwórcy koncepcją inteligentnego projektu. Źródłem inspiracji raz jeszcze są tutaj rozważania Krzysztofa Chodasewicza dotyczące definicji życia. Włodzimierz Ługowski rozważa kwestię relacji między filozofią a protobiologią czy nawet szerzej — między filozofią a naukami przyrodniczymi. W pracach Krzysztofa Chodasewicza dostrzega i docenia owocną próbę łączenia tych dziedzin, które często — zarówno na poziomie metodologicznych deklaracji, jak i praktyki badawczej — są od siebie oddzielane. Marcin Miłkowski krytycznie odnosi się do podejmowanej i rozwijanej w publikacjach Chodasewicza koncepcji wielorakiej realizacji życia, wskazując na pojęciowe trudności tej koncepcji oraz na jej teoretyczną nieefektywność. Według Miłkowskiego, a wbrew opiniom jej rzeczników, w tym

— Chodasewicza, koncepcja ta nie pozwala uchwycić nieredukowalnego charakteru fenomenu życia. Mieszko Tałasewicz z kolei podejmuje rozważany również przez Chodasewicza problem zwierzęcej świadomości. Krytykując jako zbyt antropocentryczne ujęcie zwierzęcej świadomości w kategoriach mentalistycznych, odrzuca jednocześnie jako nieudaną podjętą przez Andrzeja Gecowa próbę nieantropocentrycznego opisu i wyjaśnienia zwierzęcej świadomości jako procesu generowania i przetwarzania informacji.

Integralną częścią tomu jest blok wspomnień poświęconych osobie Krzysztofa Chodasewicza. W bloku tym zawarte są wspomnienia Małgorzaty i Janusza Chodasewiczów — rodziców Krzysztofa, Andrzeja Gecowa, Marka Łagosza, Józefa Zona, Pawła Jarnickiego i Bartłomieja Skowrona. Ze wspomnień tych, jak też z artykułów wyłania się poruszający obraz Krzysztofa Chodasewicza jako filozofa, uczonego, syna, męża i ojca, przyjaciela, studenta, kolegi i współpracownika — Człowieka.

Niniejsza publikacja jest dopełnieniem sympozjum „W poszukiwaniu definicji życia”, poświęconego pamięci dr. Krzysztofa Chodasewicza, które odbyło się 15 grudnia 2016 roku w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego. Sympozjum zorganizowane zostało przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego, Katedrę Logiki i Metodologii Nauk Uniwersytetu Wrocławskiego, Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Filozoficznego oraz Filozoficzne Wtorki. Redaktorzy tomu dziękują Redakcji „Studia Philosophica Wratislaviensia”, a w szczególności redaktorowi naczelnemu prof. Adamowi Chmielewskiemu za możliwość opublikowania tomu. Dziękujemy także anonimowym recenzentom, których uwagi pozwoliły podnieść merytoryczną jakość prezentowanej publikacji.

*Bartłomiej Skowron
Łukasz Nysler*